

fiets- en wandelroute

Roermond

**KUNST
— OP
STRAAT**

kunstopstraat.eu

COLOFON

Concept & teksten

KUNST OP STRAAT

Grafische vormgeving

Studio Eikenhorst

Cartografie

EMK Deventer

Fotografie

KUNST OP STRAAT

Evert Bongers

Peter Kessels

Geraadpleegde bronnen

Gilissen, Léon en Heijkers, Sjef.

Beeld je in in Roermond.

Lutters, Frans (2017).

Beelden in de binnenstad

Met dank aan

1Lokaal, partner verhalenreeks

Marianne Muller-Klaar, stadsgids

© Copyright 2017 KUNST OP STRAAT

KUNST OP STRAAT

wordt mogelijk gemaakt door:

gemeente **Roermond**

CUYPERSHUIS

Voorwoord

Met 'KUNST OP STRAAT' is de Gemeente Roermond een bijzonder project gestart dat kunst en cultuur in een nieuw perspectief plaatst. Vandaar ook het motto: 'Een (andere) kijk op Roermond.' De opzet is om begrip, waardering en bevoegdheid voor kunst én stad te versterken.

Het programma varieert van verhalen, manifestaties nabij kunstwerken in de openbare ruimte, een beeldcampagne en een online archief, die hun neerslag krijgen in publicaties in 1Roermond en op de website www.kunstopstraat.eu. Als toegevoegde waarde dient een wandel- en fietsroutegids om de bezieling voor kunst in de openbare ruimte een extra impuls te geven bij inwoners en nieuwe bezoekers van Roermond.

De uitvoering is in handen van het Cuypershuis in samenwerking met projectleider en gastconservator Laura Adams. Zij geven ons handvatten om meer oog te krijgen voor kunst in de openbare ruimte en om de verwondering daarover bij ons los te maken. Dat kan bij het lezen van een verhaal, een wandeling door de stad of bij een expositiebezoek. Kunst kan je leven een extra dimensie geven, kunst hoeft je maar te raken!

Ferdinand Pleyte,
wethouder

Van boerderij tot fontein

De gedachte dat het kunstwerk La Fontaine du Peuch (1975) een geboortedag en sterfdag kent, is aan kunstenaar Carl Lückner niet besteed. Als de gemeente bij de verbouwing van de Oranjerie het voorgoed verdwijnen van de fontein incalculeert, is dat een misrekening. De uitkomst van een juridisch steekspel is een gedwongen verhuizing - binnen Roermond - van het Kloosterwandplein naar de rotonde Burgemeester Geuljanslaan/Burgemeester Höppenerlaan. Pablo Lückner (zoon van) gaat de fontein vervolmaken.

Een drietrapsraket is daarmee een feit. Carls vader Jan Lückner maakt in 1971 het eerste schetsontwerp voor een bronzen fontein. Een jaar later overlijdt hij plotseling. Voor aannemer Straus van de Oranjerie is Carl de aangewezen persoon om het project op te pakken. "Een bronzen beeld zou te kostbaar worden; de uiteindelijke keuze voor beton blijkt niet echt goedkoper omdat de mallen duur zijn." Zo'n beeld (ruim een ton) voorgoed laten verdwijnen zou dus ook kapitaalvernietiging zijn, wil hij maar zeggen.

Voor een kunstenaar staat de artistieke waarde natuurlijk voorop. Een boerderij in de Dordogne waar Jan Lückner met zijn familie en vrienden vaak bivakkeert, is voor Carl inspiratiebron. Het resultaat is een beeld van gekantelde boerderijdaken die met de ruggen tegen elkaar staan, in een bassin met vissen.

Het kunstwerk is op het Kloosterwandplein geen lang leven beschoren. "Het verdwijnen van de fontein uit de binnenstad heeft alles te maken met de vrije hand die de Spaanse architect Beth Gali van de gemeente heeft gekregen om het Kloosterwandplein te vernieuwen. Het is schrikken als je de fontein plotseling plat ziet liggen. Meteen bij een goede advocaat aan de bel getrokken. Uiteindelijk is alles op zijn pootjes terecht gekomen. De fontein bestaat gelukkig nog."

De nieuwe plek, die omarmd is door een belangrijke verkeersader, is naar ieders tevredenheid. De meeste voorbijgangers - hun naam hoeft er niet bij, geven ze aan - zien er torentjes of gestapelde blokken in. Met een nadenkende blik zegt een van hen: "Voor mij twee abstracte personen." Rob Verbeek die de ontwikkeling van de fontein nauwgezet heeft

gevolgd: "In het kunstwerk herken ik zeker de boerderij (richting Fleurac, omgeving van Thonac) waar ik ben geweest. Alleen zijn de hoge ruggen van het kunstwerk een kwart slag gedraaid. Dat maakt de fontein iets anders, maar niet minder fraai."

Het zal niet de laatste verandering zijn. Kort geleden heeft het kunstwerk een verflaag gekregen. De beheerder van de rotonde is de eigenaar van Dennenmarken die de huiskleur van het bedrijf heeft laten aanbrengen. Carl daarover: "De fontein biedt nieuwe kansen. Zoon Pablo gaat de fontein van een kunstlaag voorzien."

Pablo licht een tip van de sluier op: "Spuiten en beschilderen zou kunnen, maar dan moet je dagenlang de steiger op en dan ben je afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstan-

digheden. Ik ga meer kleur geven aan het kunstwerk door het te wrappen met Roermondse en symbolische elementen." Wrappen is een techniek die je veelal in de automarkt ziet toegepast. In het geval van de fontein gaat het om hoogwaardig vinyl die je onder bepaalde temperatuur aanbrengt waardoor je ook fijne kuiltjes onzichtbaar maakt. De buiten temperatuur moet daarvoor minimaal 15 graden Celsius zijn. Dat wordt dus voorjaar 2017.

Vanaf dan kunnen we de fontein in zijn finale staat bewonderen; als geestelijk eigendom van drie generaties Lückner. Pablo Lückner denkt nog na over een kunstzinnige inwijding, met licht en muziek.

Zwierige kater hoort bij Neel

Als katers zich ergens thuis voelen, dan is het in Maasniel. Niet zo gek als CV De Katers de kartrekker van vastelaovend vierend Neel is. In 2012 krijgt de Maasnielse kunstenaar Bas Hamans de opdracht voor een katerbeeld op een rotonde aan de Wirosingel, in het verlengde van de Elmpterweg. Binnen de grenzen van Neel dat met hart en ziel de zwierige kater omarmt.

Het pikante detail is dat déze kater de blik naar Roermond richt. Omdat er in Roermond genoeg gebeurt om in de gaten te houden. De andere, decennia oude kater op het Betjesplein keert Roermond om dezelfde reden de rug toe. Viva vastelaovend, maar ook viva 'Neel blief Neel'!

Wat de kater van Bas Hamans krachtig maakt, zijn de fraaie glooiingen met scherp afge- werkte randen, beschouwt Edwin Becker. Deze Maasnielenaar kennen we toch van de BienNEELe (in 2012 en 2014)? Klopt; maar ook als conservator van het Van Gogh Museum. "Het beeld is esthetisch, heeft frivoliteit en er spreekt humor uit: het spotten met het traditionele beeld van een kater. Je kunt er ook een menselijk silhouet in zien, en een fraai lijnenspel."

De hoogte en grootte van de kater maakt het beeld extra imposant. "Ik wilde het zo hoog maken als mijn atelier het toelaat, drie meter", vertelt de nu 38-jarige Bas: "Ik ben begonnen met een betonijzeren frame. Veel laswerk. Het plaatwerk is cortenstaal waar je met zoutzuur een oxidatieproces op loslaat dat leidt tot roestvorming. Dan breng je een deklaag aan, het patineren. Er zitten zeker duizend uren in het beeld."

Die glooiingen met scherpe randen zijn terug te voeren naar een vormtaal die Bas ontleent aan schedels, die hem fascineren. De beeldend kunstenaar is aan de kunstacademie in Maas- tricht opgegroeid als schilder die zich daar- naast als keramist ontwikkelde. De voorbeelden zie je binnenshuis. En buitenshuis zien we fraaie staaltjes van zijn ruimtelijke kwaliteiten.

Thei van Cruchten, een boegbeeld van CV De Katers, is blij dat de opdracht voor het kater- beeld naar een Maasnielenaar is gegaan. "Een sierlijk beeld. Fantastisch! Wel loodzwaar toen

we het met een man of zeven op de grond moesten leggen voor het laatste laswerk. Mooi dat het beeld op Neels grondgebied staat. Kunst op rotondes draagt ook bij aan fatsoen- lijk onderhoud." Hij noemt in één adem het Kitsuule-beeld in wijk De Kemp, gemaakt door Thei's echtgenote.

De kater van Bas staat op een rotonde die aanvankelijk is geadopteerd door Intratuin en Gamma; later door Hoveniersbedrijf Cox en de Praxis. Hún reclameuitingen staan op passende afstand van het beeld. "Omgevingsfactoren als lichtreclames kunnen afleiden. Iets voor een commissie beeldkwaliteit, om naar een goede afstemming van kunst en reclame te kijken", vinden Bas en Edwin.

Bas is een gedreven kunstenaar die alleen nog niet helemaal kan leven van zijn passie. Wie een VW-busje van Kaiser bier (over kater ge- sproken...) ziet rijden, weet nu dat Bas daarmee onderweg is. Net als een ander aan het werk. "Ik verf voor de kost en voor de hypotheek, haha..." In zijn geval voor het kersverse gezin; met vrouw en dochtertje.

De kater van Bas is populair in Neel. De lokale supermarkt heeft de kater zelfs spontaan op een folder afgebeeld. "Grappig. Ik moest wel een keer de vraag kwijt of ze wisten dat ik het beeld heb gemaakt. Och, zolang het niet te grabbel wordt gegoid, maakt het je ook wel een beetje trots."

Schinderhannes roert zich weer

Wie kennis wil maken met de hoofdpersonen uit de opera-bouffe van Emile Seipgens hoeft maar de beeldenroute in de binnenstad Roermond (Brugstraat, Bergstraat, Varkensmarkt, Schoenmakersstraat en H. Geeststraat) te volgen. Want daar staan ze allemaal; alleen Octaefke, het zoontje van Schinderhannes, ontbreekt nog. Voor Roermond is 2017 weer Schinderhannes-jaar met een theaterproductie in TheaterHotel de Oranjerie - elf uitvoeringen in augustus/september.

Hoofdpersoon Schinderhannes is een afgeleide van Johannes Bückler, een achttiende eeuwse viller uit Miehlen in de omgeving van Wiesbaden. Een viller uit die tijd is een ambachtsman die dierenhuiden vilt en duur verkoopt. Maar wandelaars op de beeldenroute in Roermond identificeren Schinderhannes bij voorkeur met een roverhoofdman.

Vanaf de Steenen Brug zie je Emile Seipgens (Wijnand Thönissen/Dick van Wijk, 1987) naast café De Verleiding. Een mooi startpunt van de route, vindt Roermondenaar Hein van der Bruggen, “maar het beeld had ook verderop aan de Roerkade kunnen staan. In zijn tijd kwam Seipgens (1837-1896) vaak in Sociëteit Amicitia.” De sociëteit lag op de plek waar later Somers Watersport de winkel had.

Einde Brugstraat staat de heks Hiacinthe (Truus Coumans, 1980), met twee gezichten; een eerbetoon aan Henri Timmermans (z.g.) die de heks meermaals heeft gespeeld. In ‘De Ruivers’ (Thönissen/Van Wijk, 1986) aan de voet van de Bergstraat zijn de kunstenaars zelf ook uitgebeeld, en bijvoorbeeld zakenman Thom Hoofwijk (z.g.), onthult Mariska Dirx. De hoek Bergstraat / Varkensmarkt is gereserveerd voor Schinderhannes te paard (Dolf Wong, 1970).

In de Schoenmakersstraat duikt duivel Beëlzebub (Thönissen/Van Wijk, 1984) op. Destijds onthuld door deken mgr. Wiel Heuvelmans (z.g.) met de gevleugelde woorden: “Ik ben niet bang voor de duivel”. De huidige buurman van het beeld, middenstander en geboren Utrechenaar Maurice Kierpenstein grapt: “Die duivel ben ik, want hij is de enige in de opera-bouffe die Nederlands spreekt.” De duivel voor zijn winkelpand vindt hij prachtig. De bewegwijzering ziet hij liever verplaatst. De gemeente moet meebewegen, geeft hij aan, zonder te willen beweren dat hij des duivels is.

Florenske (Van Wijk, 2002) en kastelein Schwarze Peter (Thönissen, Van Wijk, 1985) verleiden de passanten in de H. Geeststraat met bier en wijn. Los daarvan zie je handafdrukken van prominenten in deze ‘street of fame’.

Welke voorkeur voor een van de Schinderhannes-beelden heeft kartrekker van de theaterproductie Hans Smals? Hij geeft Florenske de eer. Van Corry Snijders die Florenske in 1980 vertolkte, zou je dat ook verwachten. “Maar”, zegt ze: “Als ik heel eerlijk ben, kies ik voor de beelden van Wong.”

Een Wong-beeld van Florenske heeft aan de Steenweg in Hartje Stad gestaan. Geschenken door C&A aan de stad. Florenske stal vele harten, totdat ze zelf in rovershanden viel. Wong heeft dat ook moeten ervaren met Schinderhannes en later met het Meisje met de meeuwen. Beiden zijn opnieuw gegoten. Bij Florenske is het anders gelopen; Van Wijk heeft later een nieuw beeld gemaakt.

Eén sculptuur ontbreekt nog, vindt Hans Smals. Hij werpt het balletje op dat Schinderhannes’ zoontje Octaefke ook een beeld verdient in de route. Wellicht draagt de belangstelling voor de Schinderhannes-theaterproductie daartoe bij, is zijn stille hoop. Het blijft voorlopig in nevelen gehuld of Octaefke aansluit bij zijn beeldenfamilie.

Over de theaterproductie Schinderhannes heeft Hans Smals geen enkele zorg. “Het loopt storm. Veel belangstelling; zeker bij de meeste scholen die we gesponsorde plaatsen aanbieden.” Hans Smals sluit extra voorstellingen op voorhand niet uit.

Bevlogen door ‘Meisje met meeuwen’

Vraag de Roermondenaar naar zijn favoriete beelden in de stad en geheid dat ‘Het meisje met de meeuwen’ hoog in de top-tien staat. Schepper Dolf Wong heeft zijn ziel en zaligheid in deze creatie gelegd. Zijn bevlogenheid is geland bij het kunstminnend publiek. Ook bij de van origine Roermondse schrijfster Pia de Jong die ‘Het meisje met de meeuwen’ koestert.

Wat goed is, komt snel. In maart 1967 grijpt burgemeester René Höppener de telefoon; hij heeft een ‘spoejdje’ voor Wong. Of hij een beeld kan maken voor de opening van de Willem Alexanderhaven? Binnen één dag ligt er een ontwerp. Drie maanden later, op 16 juni, staan Wong en Höppener zij-aan-zij met prinses Beatrix en prins Claus voor de onthulling van ‘Het meisje met de meeuwen’.

Het kunstwerk staat aanvankelijk op de middenberm van de A68, ter hoogte van de Rattentoren, voordat het een plek krijgt aan de zijkant van de weg. Uiteindelijk verhuist het naar de rotonde bij de Roerkade. In 2011 gaan koperdieven met verschillende meeuwen aan de haal. Een crime voor Wong. Maar met gedrevenheid én met steun van mensen die het beeld omarmen, geeft hij het meisje haar meeuwen terug.

De levensvreugde die het beeld uitstraalt, is aanstekelijk. Ook Pia de Jong ‘heeft wat’ met dit kunstwerk. Daarvoor is het nuttig om enkele fragmenten van haar levensloop te weten. Vooraf: Haar roots liggen in Maasniel-Leeuwen, ze woont nu in Amerika maar bezoekt nog regelmatig haar moeder in het ouderlijk huis.

Als schrijfster is Pia de Jong bekend van de romans Lange Dagen en Dieptevrees (uitgegeven bij Prometheus); en van haar wekelijkse NRC-columns over haar leven in Amerika met echtgenoot, wetenschapper Robbert Dijkgraaf. “Ik ben trots op mijn Roermondse wortels, waar mijn inspiratie vandaan komt. En nu is er mijn dierbaarste boek, mijn memoire Charlotte. Nadat onze dochter Charlotte genezen was van leukemie, in 2001, begon ik te schrijven. Ik was de draad van mijn leven kwijt. Schrijven bracht me bij mezelf, mijn essentie. Het bleek mijn bestemming.”

“In Roermond, Maasniel om precies te zijn, stond mijn rotan wiegje dat mijn moeder had bekleed met gele stof. Ze had de randjes van de lakentjes zelf geborduurd met babykuikens die achter hun moeder aanwaggelden.”

Pia is opgegroeid als middelste kind tussen twee broers. De basisschool Maasniel maakte plaats voor St.-Ursula in de stad. “Toen die verhuisde naar Horn, fietste ik elke dag de Maasbrug over. Ik herinner me ‘Het meisje met de meeuwen’ goed, omdat ik er vroeger elke dag langs reed. Het was zo anders dan de officiële standbeelden uit die tijd. Dit was een klein meisje waarin ik mezelf herkende. Ze keek omhoog naar dezelfde lucht als waar ik naar keek. Uit haar armen vlogen vogels. Die vogels bleven uit haar armen stromen, omdat zij altijd bukte en haar armen open bleef houden om ze te laten ontsnappen. Ik was dat meisje. Hoog in de lucht schreven de vogels mijn naam. Toen onze dochter werd geboren, schilderde Robbert, mijn man, in violet pastel een klein meisje dat naar de lucht kijkt. Uit haar open-gesperde armen vliegen vogels die hoog in de lucht haar naam spellen. Charlotte. Wie de moeite neemt te kijken, ziet daar haar naam geschreven in waterige vogelletters in de lucht.

Belangrijke menen kunnen grootse dingen hebben gedaan en ernstig kijken, maar kleine meisjes kunnen vogels de lucht in laten vliegen. Hoe waardevol is dat!”

De wolk van het vrije woord

Denkend aan wolken ziet beeldend kunstenaar Maureen Bachaus er wel duizend voorbijdrijven. Daarop voortbordurend ontstaat een ontwerp van die ene wolk. Die smeedt ze in staal. Opdrachtgever Rabobank heeft De Gedachtenwolk verankerd op een geadopteerde rotonde aan de Rijksweg-Zuid Roermond-Herten. Een uitnodiging tot open communicatie.

Hoe groot het kunstwerk is maakt een foto duidelijk op haar website. Maureen (1.70 meter) is daarop staand afgebeeld in De Gedachtenwolk (5x9 meter) die dan nog in wording is bij een Noord-Brabants staalbedrijf. Ongelogen is het echtpaar Roest-Bruin (what's in a name...) eigenaar. De directeur spreekt telkens van 'Mijn Wolk'. "Voor mij een groot compliment", vindt Maureen Bachaus.

Waarom die wolk? "Een teken van een open samenleving. Een kunstwerk dat uitnodigt tot contact, tot een gesprek." De drie woorden die ze zelf in De Gedachtenwolk zou schrijven: 'Freedom of speech'... 'Vrijheid van meningsuiting'...

In die wolk, Cloud of thoughts, kan ieder zijn gedachten invullen. Maureen Bachaus citeert een vrachtwagenchauffeur die De Gedachtenwolk ter sprake brengt als hij bij haar in Maastricht een bestelling aflevert en ontdekt dat zij de beeldend kunstenaar is. "Elke keer als ik langs De Gedachtenwolk kom, gooi ik er een gedachte in."

Daarmee zegt hij in één zin wat Maureen Bachaus met haar creatie bedoelt. Een iconische vorm die voor iedereen begrijpbaar is en uitnodigt tot contact. "Je hoeft geen kunstkenner te zijn. Het is een aanknopingspunt voor communicatie en het kan nog een daarvan afgeleid project worden."

"Het is een beeld dat je in één blik vangt als je er langs of omheen rijdt. Modern, concreet en strak", beschouwt de Roermondse wethouder Ferdinand Pleyte: "Kunst nodigt uit tot associëren, brengt je op ideeën of geeft je een bepaald gevoel. Een idee dat aansluit bij de bank: koel, passend bij het cijfermatige. Je kunt er ook een droom aan koppelen. Een bank kan een droom waarmaken door financiering. Een gevoel duiden is minder eenvoudig. Verklaar maar eens vriendschap..."

Over kunstwerken in de openbare ruimte - de gemeente is vaak eigenaar - zegt de wethouder: "Kwaliteit staat voorop. Die kun je objectief (laten) vaststellen aan waarderingen van kunstenaars, kunstkenner en het grote publiek. Mooi of niet mooi is géén criterium. We kijken verder wél naar omgevingsfactoren; we zijn ermee bezig."

Praten over kunst, brengt mensen vooruit, ervaart Maureen Bachaus. "Ook als over het abstracte kunst gaat. Begrip leidt tot een positieve benadering van kunst."

Kunst brengt mensen tot zichzelf en verenigt, maakt Maureen met voorbeelden duidelijk. Met een videoproject in Kosovo vertaalt Maureen Bachaus onderhuidse trauma's in beelden. Zo tilt ze met hen gedachten naar boven. Zo kun je een gevoelig onderwerp een stem geven, en bespreekbaar maken.

"In Boekarest staan bewoners van een achtergebleven wijk niet bepaald in de rij voor een galerie. En dan gebeurt er iets als je aansluit bij de beleving van de mensen. Je vraagt hun naar de vertrouwde geluiden in de buurt, je vraagt om essentiële voorwerpen uit hun eigen leefomgeving mee te brengen. Die onderlinge betrokkenheid zorgt voor een omslag."

In Slovenië werkt ze aan een project om een universeel thema als emotionele grenzen bij reizen op te zoeken. En dichtbij huis in Valkenburg laat ze als bedrijfsleider van Museum Romeinse Katakomben de oud-Romeinse tijd contrasteren met het huidige tijdsgewricht.

De beeldend kunstenaar droomt nog van een serie kunstwerken, opgehangen aan alle kleuren van de regenboog; verspreid over de wereld. Maureen Bachaus blijft een wereldburger met oneindig veel passie om te verbinden.

Oorlogsleed verankerd in monument

In de Duitse grensplaats Viersen staat Jo Hermans achter het spreekgestoelte om zijn oorlogsrelaas met een groot publiek te delen, op uitnodiging van vredesbeweging Pax Christi. Een indrukwekkende bijeenkomst in maart 2011. Anno 2017 staat dezelfde Jo Hermans (89) op 4 mei - tijdens de dodenherdenking - aan de voet van het verzetsmonument in Roermond. Dat beeld maakt in hem opnieuw het verhaal los dat hij in vogelvlucht zal vertellen. Vooral om een vredesduif te laten opstijgen.

Nu kijkt Jo Hermans vanaf zijn woning in Oirsbeek naar uitlopers van het Limburgse Heuveland. In oorlogstijd stond zijn ouderlijk huis in Roermond. Een keerpunt in zijn leven – en dat van bijna 3000 Roermondse mensen – is de barre voettocht op 30 december 1944, vanaf de H. Hartkerk naar Duitsland. “Met mijn vader heb ik me op het allerlaatste moment gemeld. Anders dreigde executie. We hebben vele kilometers door de sneeuw gebaggerd, uiteindelijk naar Wuppertal. Nog een daglang in de kou gestaan bij een halteplaats, voordat we in een kale fabriekshal onderdak kregen.”

Sans rancune kan Jo Hermans over de oorlogstijd praten, ook op 4 mei bij het verzetsmonument. Dat beeld van Charles Vos is op 5 mei

1951 onthuld door prins Bernhard. Vanaf 1980 staat het op een steenworp van de oorspronkelijk plek aan het Zwartbroekplein, toen nog rotonde. Betreurenswaardig is de schending van het monument in april 2011 door bronsdieven. Zes bronzen kransen en een cijfer zijn ontvreemd. Nooit teruggevonden, wel vervangen.

Afgebeeld zijn verzetsstrijders: samenwerken de geestelijken en leken. De boegbeelden zijn drs. Leo Moonen en Jan Hendriks, de leider van Ambrosius (landelijke organisatie voor hulp aan onderduikers). Drs. Leo Moonen is bisschoppelijk secretaris; ‘oom’ Leo overlijdt op Paasmaandag 2 april 1945 in concentratiekamp Bergen-Belsen. De boosdoener is vlektyfus.

‘Ik heb de goede strijd gestreden’ staat met grote letters op het monument. Voor Jo Hermans meer een persoonlijke strijd, getekend door leed dat de bezetter hem, zijn familie, zijn lotgenoten aandoet. Tegenover de pest aan Duitsers destijds – “Laat die bommen maar overal vallen” – denkt hij ook terug aan de Duitser die voor hem op één lijn staat met Oscar Schindler. “De film Schindler’s List (1993, Steven Spielberg, red.) is ook indrukwekkend... Ik ben man, maar die beelden maken emoties los...”.

Het verhaal strookt met zijn eigen belevenis in gevangenschap, waar de Duitse baas van zijn vader het leven nog enigszins draaglijk maakt. “En dan te bedenken dat een Amerikaan mij bij de bevrijding, in Remscheid, dreigt dood te schieten. “Omdat ik Dutchman zeg en hij ‘Deutschman’ verstaat.” Een gevecht om leven en dood, totdat de Amerikaan overtuigd is.

Oorlog heeft hij ook beleefd in Nederlands Indië, ruim twee jaar op Noord-Sumatra. Het

maatschappelijk leven heeft hij later opgepakt als juridisch medewerker. Bij het ABP is hij opgeklommen tot chef juridische zaken en hij was lid van het Ambtenarengerecht.

Jo Hermans wil niet in het oorlogsverleden blijven hangen; liever toast hij op het leven. Zo laat Jo Hermans het oorlogsleed sluimeren en eenmaal per jaar ontwaken.

De NOS zal Nederland getuige laten zijn van de herdenking in Roermond. Voorzitter Hein van der Bruggen van de Roermondse ‘Stichting Jaarlijkse Herdenking Gevallenen 1940-1945’: “Op ons allen rust de plicht om met grote regelmaat het leed van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog te herdenken en daarbij aan onze jongeren duidelijk te maken wat het belang daarvan is. Het gaat immers om vrijheid, democratie en tolerantie, begrippen die ook vandaag de dag niet overal vanzelfsprekend zijn.”

Muur als inspiratiebron kleurrijke samenleving

Met de auto rijdend over de St.-Wirosingel in Roermond passeer je een kunstzinnig beschildeerde geluidswal. Om de mozaïekachtige beelden in alle rust in je op te nemen, is wandelen een aanbeveling. Nog boeiender wordt het met de beschouwing van Petra Stienen. Ze weet de aangrenzende Donderberg te verbinden met een wijk in Cairo. Voor haar kan de geluidswal een inspiratiebron voor een kleurrijke samenleving worden.

“Voor mij vloeien de Donderberg en Cairo in elkaar over als ik de sjablonen van Pierre Cuypers en kunstenaar eL Seed naast elkaar leg”, neemt Petra Stienen je mee in haar gedachten: “In Cairo zie je abstracte figuren op een monumentaal kunstwerk van de Frans/Tunesische kunstenaar eL Seed. Het werk doorkruist de openbare ruimte in een vervloekte wijk die Manshiyat Nasr heet en waar een Koptische gemeenschap leeft. In zijn geboorteplaats heeft Parijzenaar eL Seed – uit een Tunesische familie - de Pont des Arts (de ‘slotjesbrug’) een nieuw decor gegeven. De sjablonen en de toepassing daarvan kun je ook met wat fantasie terugzien in de muur die grenst aan de Donderberg.”

De kunstuitingen op de geluidswal, die de St.-Wirosingel van de A73 scheidt, vormen een eigentijds project onder de noemer Kleur Onderweg. De schilderijen zijn op 9 oktober 2015 onthuld. Kunst of kunstzinnig?, is de twijfel bij Petra Stienen, die de beschrijvingen “zeker mooi” vindt.

Kleur Onderweg is een project van Cuttin’ Class en James Jetlag, eerder toegepast in Heerlen. Roermonds wethouder Marianne Smitsmans en Joyce van Cruchten van het Cuypershuis hebben het idee meteen omarmd, met Loes van Dam als cultuurcoördinator scholen en met Bob Noldus van Stichting Wel.Kom. De buurtbewoners zijn er ook bij betrokken.

Bij deze geluidswal gaat het om méér dan een anti-graffiticoating. De afbeeldingen verwijzen naar een sociaal-culturele ontwikkeling. Dan ben je bij oud-buurtbewoner Petra Stienen – ze verblijft nu in Den Haag - aan het goede adres. “Ich bön dôks in Remunj, in de kleurrieke wiek Donderberg”, beschouwt Petra Stienen; ze is als Arabiste en Eerste Kamerlid bekende Nederlandse. Op pad in de wijk Donderberg -

lees ook haar boek daarover - mijmert ze over haar jeugd: “Het schooien door de wijk en de bossen. Het voorgoed verdwenen vrije zicht op boerderijen is een kras op mijn ziel. En laat nou een politiek café over de A73 in Swalmen - met Ed Nijpels - nota bene mijn eerste stap richting politiek zijn geweest.”

Voor de geluidswal heeft ze nog een idee in petto: “Je kunt op de muur de kleurrijke samenleving van de Donderberg laten zien. Ik zie nu Cuypers, shoppen, watersport. En alleen blanke mensen. Maar waar is het zaalvoetbal van de Tigers? De muziek van de troubadour Celebi? De nieuwkomers van NT2 Mundium? De geuren en kleuren van andere culturen zouden perfect passen bij de bloemsjablonen van Cuypers.

Of de afgebeelde Pierre Cuypers zich ooit associeerde met voetbal of met andere culturen?; wie het weet, mag het zeggen. Met Amsterdam zéker, weten we. Waarvan akte met het Rijksmuseum dat we op de muur terugzien. Met een bijzondere knipoog door de slogan bij Pierre Cuypers: “I am Remunj!”.

“Kunst op straat geeft je een ander perspectief in je leven”, sluit Petra Stienen af. Ze gunt eL Seed het laatste woord, een diepzinnige boodschap die ook op de geluidswal van toepassing kan zijn: “Je moet door je ogen wrijven om het zonlicht goed te zien.”

De Passer past bij architect Cuypers

Een passer kennen de meesten als een standaardvoorwerp in het schooltui. Van een geheel ander formaat is De Passer (2015) voor het Cuypershuis in Roermond. Die is ontsproten aan de geest van Maurice Mentjens uit Holtum. “Let wel, ik ben ontwerper en zie mezelf niet als autonoom kunstenaar”. De jonge cultuurburgemeester van Roermond, Lucas Lejeune (13), ziet De Passer als “een echt kunstwerk op de ideale plek”.

Goed van de tongriem gesneden weet Lejeune (13) de jongeren te interesseren voor Roermond, in alle toonaarden. Hij zet daarvoor ook moderne middelen in als vlogs, video-weblogs. Uiteindelijk wil hij discjockey worden à la Gerard Ekdorf. Voorlopig draait hij bij omroep Loes. Maar wat verbindt hem met het Cuypershuis? “Ik heb er al eens een rondleiding mogen geven. En wat ik over De Passer kan zeggen: een blikvanger die je niet kunt missen. Die staat op de ideale plek en straalt uit wat Pierre Cuypers is: architect. Perfect!”

Een mooi compliment voor Maurice Mentjens, als uitvloeisel van noeste arbeid in zijn studio en het aangrenzend atelier in de voormalige bakkerij van thuis in Holtum. “Nee, geen bakker geworden. Ontwerper is ook een mooi beroep om de kost mee te verdienen. Een voorbeeld van kaliber vind ik Ettore Sottsass; in de autonome kunst zijn dat voor mij onder meer Anish Kapoor en Gerhard Richter.”

Creativiteit heeft Maurice Mentjens gepaard aan zijn opleiding ‘Zelf producerend ontwerper’ aan de Stadsakademie in Maastricht. En daarna – voor korte tijd – heeft hij zich individuele productietechnieken verder eigen gemaakt in Eindhoven. “Vanaf 1995 heb ik mij als zelfstandige op het ontwerpen gestort van noem maar op: tafels, kasten, lampen”, licht hij toe. Tegelijk laat hij een Zwitsers uurwerk van zijn hand zien; in 1989 beloond met een prijs in Frankfurt.

De Passer van Maurice Mentjens is een blikvanger van negen meter hoog; goed zichtbaar vanaf het Zwartbroekplein. Zijn ontwerp is uitgevoerd door Smolenaers in Nederweert. Mentjens over De Passer: “Uit een kleurenstudie komt rood als beste keuze uit de verf. De symbolische betekenis van De Passer is intelligentie, ook tekenend voor Cuypers als ambachtelijk architect. Zonder erover uit te weiden zien we de passer als symbool voor de geest ook terug in de DDR-vlag en in de Vrijmetselarij.”

Voor de imposante creatie bij het Cuypershuis staat de steekpasser model. Die zou van Fabrizio Miordente, Thomas Hood of Galileo Galilei zijn, eind zestiende eeuw. “Maar”, zegt Maurice Mentjens, “kijk naar decoraties op Grieks aardewerk – pakweg duizend jaar vóór Christus – dan lijken die met een passer uitgezet.”

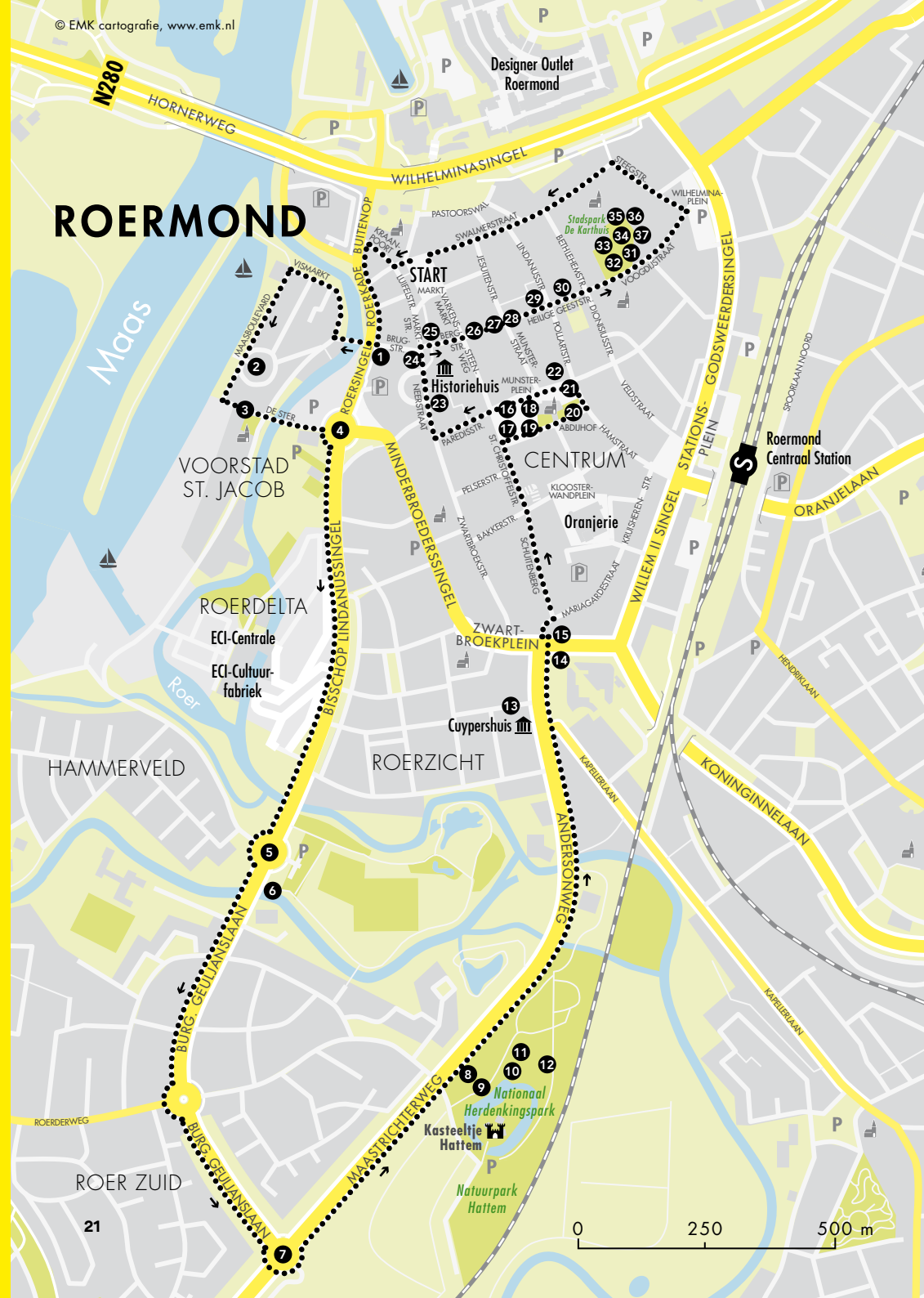
In Roermond heeft Maurice Mentjens De Passer op zijn naam staan, maar ook de inrichting van het Historiehuis, naast een gedeelte van Biblitoria en een Cuypers-expositie. Zijn expertise zie je op meerdere vlakken terug, zoals verlichting en het gebruik van wolkenkrabberglas dat bij meer licht werkt als een spiegel; bij minder licht geeft het een doorkijk.

“Andere projecten lopen in het Bonnefantenmuseum in Maastricht waar ik ben betrokken bij de (her)inrichting. Verder ben ik in het Jacob van Hornemuseum in Weert aan de slag”.

Maurice Mentjens heeft een niet aflatende passie voor zijn vak; ook voor het werk van collega's waarvoor hij graag naar het mekka Milaan reist. “Ik steek vaak extra tijd in ontwerpen... Veel uren kun je niet in geld vertalen. Och, als het begrip er maar is dat ik ook ergens van moet leven. En weer terug kan gaan naar Milaan...”

plattegrond

1. **EMILE SEIPGENS**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
2. **DE BRIESENDE HENGST**
Arthur Spronken
3. **SINT JACOBUS**
Dolf Wong Lun Hing
4. **MEISJE MET DE MEEUWEN,**
Dolf Wong Lun Hing
5. **LA FONTAINE DU PEUCH**
Carl Lückner
6. **HERTEN**
Kasimir Knothe
7. **POORTEN VAN ROERMOND**
Dick van Wijk
8. **HERDENKINGSBOOG**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
9. **MONUMENT VOOR VREDESOPERATIES**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
10. **NATIONAAL INDIË-MONUMENT 1945 - 1962**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
11. **MONUMENT VOOR INDISCHE BURGERSLACHTOFFERS**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
12. **HALVE BOLLEN**
Frans Peeters
13. **PASSER**
Maurice Mentjens
14. **LIMBURGS VERZETSMONUMENT**
Charles Vos
15. **KLEURRIEKE KIEK OP...**
Stichting Kiek Dao
16. **DE STADSMENSEN**
Sjer Jacobs
17. **DE HERRIJZENDE PHOENIX**
Jean Houben
18. **PAS DE DEUX**
Lotta Blokker
19. **DR. P.J.H. CUYPERS**
Auguste Falise
20. **750 JAAR ROERMOND**
Dick van Wijk
21. **JUBILEUMFONTEIN**
Dolf Wong Lun Hing
22. **VERZORGENDE EN BEJAARDE**
Jaac Waeyen
23. **PIERRE MASSY**
Dolf Wong Lun Hing
24. **HIACINTHE**
Truus Coumans
25. **DE RUIVERS**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
26. **SCHINDERHANNES**
Dolf Wong Lun Hing
27. **DE DUIVEL BEËLZEBUB**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
28. **FLORENSKE**
Dick van Wijk
29. **SCHWARTZE PETER**
Dick van Wijk en Wijnand Thönissen
30. **FONTEIN**
Gard van Wegberg
31. **TWEE HERTEN**
Dolf Wong Lun Hing
32. **HET GESPREK**
Wim Rijvers
33. **DIONYSIUS DE KARTUIZER**
Piet Schoenmakers
34. **DRIEHOEKEN**
Piet Schoenmakers
35. **JO HANSEN**
Piet Schoenmakers
36. **GRAAF VAN GELRE**
Joep Thissen
37. **HET MEISJE MET DE GOUDEN HANDEN**
Sjer Jacobs

1

Emile Seipgens (1987)

**Wijnand Thönissen en
Dick van Wijk**

Roerkade/Brugstraat

Lees verhaal 'Schinderhannes roert zich weer' op pagina 8.

www.kunstopstraat.eu/schinderhannes-roert-zich-weer

2

**De Briesende Hengst
(plaatsing 2008)**

Arthur Spronken

Maasboulevard, binnenplein Résidence Solea

Dit prachtige bronzen beeld van kunstenaar Arthur Spronken stelt een paardentorso voor met hals en hoofd. Het zweeft, danst en springt in de lucht. Het beeld is in 2008 geplaatst bij de oplevering van 'Résidence Solea', een luxe appartementencomplex gelegen aan de Maasboulevard in de Voorstad St. Jacob. Arthur Spronken (Beek, 1930) studeerde aan de Kunstnijverheidsschool in Maastricht waar hij les kreeg van Harry Koolen en Charles Vos (zie pag. 28). Tijdens een verblijf in Milaan nam hij ook les bij de befaamde Italiaanse beeldhouwer Marino Marini, gespecialiseerd in sculpturen van paarden. De liefde voor paarden had Spronken al van huis uit meegekregen. Naast dynamische figurentorso's zijn dan ook de paardentorso's meest kenmerkend voor zijn werk. Door het weglaten van de benen en de focus op alleen het gespierde en gedraaide lichaam van het paard komt de kracht van het dier nog sterker tot zijn recht.

3

Sint Jacobus (1958/1968)

Dolf Wong Lun Hing

De Ster/Voorstad Sint Jacob

Tegenover 'Het Witte Kerkje' en naast de St. Jacobsbrug staat het beeld Sint Jacobus van kunstenaar Dolf Wong. Het beeld is vervaardigd uit witte kalksteen. St. Jacobus de Meerdere staat in de Voorstad St. Jacob, een stadsdeel vernoemt naar Sint Jacobus. Dolf Wong (Roermond, 1921 - 2017) is zowel beeldhouwer als tekenaar. Hij volgde zijn opleiding aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam, maar keerde terug naar Limburg, en ging werken vanuit Neer. Wong had een voorliefde voor het anatomisch correct weergeven van zijn kunstwerken. En hij had een voorkeur voor het werken met brons. Beelden van Dolf Wong staan door de hele provincie Limburg.

4

**Meisje met de meeuwen
(1967)**

Dolf Wong Lun Hing

De Ster/Roersingel, op de rotonde

Lees verhaal 'Bevlogen door meisje met meeuwen' op pagina 10.

www.kunstopstraat.eu/bevlogen-door-meisje-met-meeuwen

5

La Fontaine du Peuch (1975)

Carl Lückner

Burgemeester Geuljanslaan, op de rotonde

Lees verhaal 'Van boerderij tot fontein' op pagina 4.

6

Herten (1959)

Kasimir Knothe

Burgemeester Geuljanslaan, Brug Hambeek

Dit kunstwerk is aangeboden aan de gemeente Roermond door de gemeente Herten. Het beeld werd op maandag 19 oktober 1959 geplaatst. Op dinsdag 20 maart werd de nieuwe Brug over de Hambeek officieel in gebruik genomen. De van oorsprong Poolse kunstenaar Kasimir Knothe, die ook wel onder verschillende andere namen, zoals Kazimierz Knotke, bekend staat, was zowel schilder als beeldhouwer. Daarnaast maakte hij verschillende mozaïeken en wandversieringen. Onlangs nog kon een sgraffito-werk (ingekrast in de wand) voorstellende de Hl. Nicolaas, gelukkig behouden blijven. Het kunstwerk bevindt zich in het oude gemeentehuis van Meijel, dat nu een nieuwe bestemming heeft gekregen. Kenmerkend voor Knothe's stijl zijn de sterke stilerings en de expressieve kracht van de eenvoud van het ontwerp.

7

Poorten van Roermond (2013)

Dick van Wijk

Rotonde Burgemeester Geuljanslaan, Maastrichterweg

Deze sculptuur verbeeldt het contrast, of verbondenheid, tussen de stad en de omliggende natuur. De gotische bogen symboliseren de voormalige toegangspoorten van de stad en de kenmerkende spitse bogen van de Roermondse kathedraal. De robuuste betonblokken staan symbool voor de stad, liggend aan de maas (de stenen bedding) met aan de andere oever het buurtschap De Weerd met zijn uitgestrekte weides. De groep beeldhouwde mensen vertegenwoordigen de inwoners van Roermond, die de stad leven inblazen. De natuur die mede bepalend is voor de stad Roermond is uitgebeeld door golvende watervormen. De kleur blauw verwijst daarbij naar het vele water (Roer, Maas) rondom de stad. Vogels vliegen tenslotte speels door de bogen.

8

Herdenkingsboog (2010)

Dick van Wijk en Wijnand Thönissen

Nationaal Herdenkingspark Roermond

De Herdenkingsboog belichaamt de toekomstvisie van de Stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962. De beide roestvrijstalen zuilen symboliseren hoe de veteranen uit beide perioden naar elkaar toegroeien. Bovenop de zuilen zijn onderdelen van de beide monumenten, de zon en kroonduif enerzijds en de gevallen wachter anderzijds, aangebracht, die daarmee verwijzen naar het Nationaal Indië-monument 1945-1962 en het Monument voor Vredesoperaties. In de visie van de stichting staat centraal dat alle veteranen van na de Tweede Wereldoorlog gezamenlijk en op waardige wijze hun gevallen kunnen her- en gedenken.

9

Monument voor Vredesoperaties (2003)

Dick van Wijk en Wijnand Thönissen

Nationaal Herdenkingspark Roermond

Op 24 oktober 2003 is het Monument voor Vredesoperaties onthuld. Het monument herdenkt de Nederlandse militairen die sinds het begin van de Korea-oorlog als gevolg van vredesoperaties zijn omgekomen.

Kunstenaars Wijnand Thönissen en Dick van Wijk zijn samen verantwoordelijk voor verschillende sculpturen in de Roermondse openbare ruimte, waaronder het Nationaal Indië-monument en het Monument voor Vredesoperaties.

Dick van Wijk (Leiden 1943) woont en werkt in de voormalige werkplaats van glaskunstenaar Joep Nicolas. De sculpturen die hij er vervaardigt worden gekarakteriseerd door een combinatie van geometrische en organische vormen.

Naast de sculpturen die hij samen met van Wijk ontwierp, bestaat het vrije werk van Wijnand Thönissen (Herten 1940) met name uit felgekleurde schilderijen, die vanuit de werkelijkheid de abstractie opzoeken.

bron: www.roermond.nl/veteranenstad

10

Nationaal Indië-monument 1945 – 1962 (1988)

Dick van Wijk en Wijnand Thönissen

Nationaal Herdenkingspark Roermond

Het Nationaal Indië-monument 1945 – 1962 herdenkt de 6229 Nederlandse militairen die in de periode 1945-1962 vielen tijdens de strijd in het voormalige Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. Ieder jaar vindt hier op de eerste zaterdag in september de nationale herdenking plaats.

Het monument bestaat uit een obelisk met een kroonduif, symbool van Nieuw-Guinea. Naast de obelisk is een fontein met karbouwenkoppen. Er is later een borstbeeld van generaal S.H. Spoor toegevoegd. En een zuilengalerij achter de obelisk. Op de zuilen staan alle namen van de slachtoffers.

bron: www.roermond.nl/veteranenstad

11

Monument voor Indische burgerslachtoffers (1990)

Dick van Wijk en Wijnand Thönissen

Nationaal Herdenkingspark Roermond

Ter nagedachtenis aan alle burgers die in de periode 1945-1962 zijn omgekomen in Nederlands-Indië en Nederlands Nieuw-Guinea, is op 25 augustus 1990 een apart monument onthuld. Het monument is vervaardigd in het atelier van steenhouwer Joop Utens uit Echt.

bron: www.roermond.nl/veteranenstad

12

Halve bollen (1968)

Frans Peeters

park Hatterm

Toen de twee gehalveerde bollen van polyester van Frans Peeters eind jaren zestig in het park Hatterm werden geplaatst, was het, zeker ook in contrast met het monumentale kasteeltje, een modernistisch statement. Frans Peeters was een deels autodidact kunstenaar uit Swalmen. Later studeerde hij in Tilburg en gaf hij les aan de Academie voor Kunst en Vormgeving in Den Bosch. Behalve beeldhouwer was hij ook schilder, graficus en tekenaar. Maar het meest bekend waren zijn polyester bolplastieken, zeker nadat hij er in 1970 mee bij het Nederlands paviljoen op de wereldtentoonstelling in het Japanse Osaka was verschenen. Nadat hij eerst veel met gietijzer had gewerkt, maakte hij in de jaren zestig-zeventig een hele reeks bolplastieken van polyester met uithollingen, uitstulpingen en andere vervormingen.

13

Passer (2015)

Maurice Mentjens

Pierre Cuyperstraat 1

Lees verhaal 'De Passer past bij architect Cuyper' op pagina 18.

14

Limburgs Verzetsmonument (1951)

Charles Vos (beeld) en ir. Alfons Boosten (voetstuk)

Zwartbroekplein

Het 'Limburgs Verzetsmonument' te Roermond is opgericht ter nagedachtenis aan 22 Limburgse verzetsmensen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in de strijd tegen de bezetter zijn omgekomen.

Het herdenkingsmonument (1940-1945) symboliseert de samenwerking tussen geestelijken en leken in het verzet tegen de bezetter. Centraal staan twee hoofdrolspelers in het Limburgse verzet: drs. Leo Moonen (secretaris van het bisdom Roermond en leider van het verzet) en Jan Hendriks (de leider van Ambrosius, de Landelijke Organisatie voor hulp aan Onderduikers). Achter deze hoogopgerichte figuren staat een samengepakte groep van vervolgd die door de nood bijgedreven zijn en elkaar ondersteunen in hun ellende. Aan hun voeten kronkelen slangachtige monsters als symbool van het kwaad dat door het goede (het humanitaire verzet) wordt vertrap. Het kruis is een teken van lijden, strijd en overwinning.

bron: www.4en5mei.nl/herdenken-en-vieren/oorlogsmonumenten/monumenten_zoeken/oorlogsmonument/455/roermond,-limburgs-verzetsmonument

15

Kleurrieke Kiek Op... (2014)

Stichting Kiek Dao

Zwartbroekplein

Op het Zwartbroekplein richting Schuitenbergt staat het kunstwerk 'Kleurrieke Kiek op...'. Een hoofd vervaardigd uit aluminium met twee werelddollen als ogen. Bij het beeld staat de tekst:

Kleurrijk is creatief
Kijken zet aan tot denken
Creatief denken is positief
Maakt een betere wereld

Dit kunstwerk is door de Stichting Kiek Dao, een klein kunstminnend collectief, gemaakt en vervolgens aangeboden aan de gemeente Roermond ter verfraaiing van het Roermondse straatbeeld.

16

De Stadsmensen (plaatsing 2002)

Sjer Jacobs

Munsterplein

Aan de westzijde van het Munsterplein zitten heel gemoedelijk drie personen op een bankje om alles wat er voor hun ogen zich voltrekt te bekijken. Het zijn De Stadsmensen: levensgroot en vervaardigd uit brons.

Kunstenaar Sjer Jacobs (Tegelen, 1963) exposeerde 'De Stadsmensen' in 2001 tijdens een kunstmanifestatie georganiseerd door de Stichting Kunstroute Roermond in Roermond. Na deze manifestatie zijn de beelden door het stadsbestuur aangekocht.

Na onder meer opleidingen in Venlo (Vrije Academie) en Maastricht (Stadsacademie) vestigde Sjer Jacobs zich als vrij beeldend kunstenaar in Tegelen, waar hij een eigen atelier begon. Zijn figuratieve beelden, uitgevoerd in de meest uiteenlopende materialen, zijn vanwege hun herkenbaarheid en karaktertrekken geliefd bij een heel groot publiek.

www.kunstopstraat.eu/de-passer-past-bij-architect-cuyper

17

De herrijzende Phoenix (1976)

Jean Houben

Munsterplein

Het beeld was een geschenk van het warenhuis Vroom & Dreesmann aan de inwoners van Roermond. Als dank na de vele jaren overlast door de ingrijpende verbouwing van het Bisschoppelijk College tot Warenhuis.

De Limburgse beeldhouwer Jean Houben (Stein, 1942) werd voor zijn beeldhouwwerken geïnspireerd door de mens en de natuur. Hij werkte zowel figuratief als organisch abstract; de stijl van de Engelse kunstenaar Henry Moore klinkt in zijn werk door.

Houben: "Het uitbeelden van de natuur heeft vlug een verhalend, een anekdotisch karakter. Zo werk ik niet. Mijn beelden zijn overwegend gebaseerd op een vaag idee, een vage voorstelling. Ik heb het verhaal vooraf. Ik heb dan iets gelezen of gezien dat me heeft geraakt. Daar zoek ik dan een plastische vorm voor. Ik vind beelden pas interessant als ze met het leven hebben te maken."

18

Pas de Deux (onthuld 2010)

Lotta Blokker

Munsterplein

Pas de Deux heet het bronzen beeld van een bejaarde vrouw die met gesloten ogen al dromend een dans met een onzichtbare partner uitvoert.

Lotta Blokker (Amsterdam, 1980) is een jonge talentvolle kunstenaar, die zich laat inspireren door kunstenaars als Auguste Rodin, Vincent van Gogh, Lucian Freud en Marlene Dumas. De 'Paul van Rensch Art Foundation' uit Horst schonk dit beeld aan de gemeente Roermond. De stichting heeft als doel talentvolle kunstenaars uit binnen- en buitenland te ondersteunen door kunstwerken aan te kopen en aan het publiek te tonen.

19

Dr. P.J.H. Cuypers (1929)

Auguste Falise

Munsterplein

Pal naast de Munsterkerk aanschouwt het bronzen evenbeeld van de Roermondse architect Dr. Pierre Cuypers (1827 - 1921) de kerk die hij in de tweede helft van de negentiende eeuw grondig restaureerde. Hij kijkt ook uit op de muziekkiosk die hij in 1885 op de plaats van een vroegere abdissenwoning bouwde. De maker van het beeld was August Falise (1875 - 1936). Er was in Nederland geen enkele bronggieter die zo'n groot beeld kon gieten en men is daarom moeten uitwijken naar België, waar de befaamde J. Petermann uit St. Gilles, Brussel hier wel toe in staat bleek. Er werd indertijd een wedstrijd georganiseerd. Tien beeldhouwers zonden een ontwerp in, maar die bleken alle te duur. Lambertus Zijl had volgens de jury het beste ontwerp, maar hij kreeg de opdracht niet. De Wageningse kunstenaar August Falise gaf aan het beeld veel goedkoper te kunnen maken en hij verwierf uiteindelijk de opdracht.

20

750 jaar Roermond

Dick van Wijk

Munsterplein/Abdijhof

Vlak bij het oudste gedeelte van de Munsterkerk staat een bronzen plaquette, die herinnert aan het 750-jarig bestaan van de stad Roermond in 1982. De stichtingsdatum is overigens zeer arbitrair, het had evengoed een paar jaar eerder kunnen zijn.

21

Jubileumfontein (1948)

Dolf Wong Lun Hing

Munsterplein/Hamstraat

Deze fontein, een vrouwenmonument, is geplaatst ter gelegenheid van het 50-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina. Het is een geschenk van de Roermondse mannen uit bewondering en respect voor de moed en vastberadenheid die de Roermondse vrouwen vóór, tijdens en na de evacuatie in de eerste helft van 1945 betoond hadden. De vrouwen hadden alles alleen moeten doen, omdat een groot gedeelte van de mannelijke bevolking al op 30 december 1944 was afgevoerd voor de Arbeitseinsatz.

De Jubileumfontein was voor kunstenaar Dolf Wong (Roermond, 1921 - 2017) een van zijn eerste opdrachten.

22

Verzorgende en Bejaarde (geplaatst in 1994)

Jaac Waeyen

Munsterplein / binnenplaats van Het Prinsenhof

Deze sculptuur verbeeldt de zorgdrager en de zorgverlener. De beeldengroep toont de broosheid van het leven. De oude man heeft een vlinder (broosheid) in zijn hand en heeft zijn andere hand in een schelpvormig waterbassin (dat voor het leven staat) en wordt geruggesteund door een jonge vrouw (de verzorging in het tehuis).

Kunstenaar Jaac Waeyen (Horn, 1947) volgde zijn opleiding aan de Stadsacademie voor Beeldende Kunsten in Maastricht. Favoriete onderwerpen van de kunstenaar zijn de mens, de emotie, het leven, de ketting, de cyclus en de groei.

23

Pierre Massy (1967)

Dolf Wong Lun Hing

Neerstraat 31A

Pierre Massy was Roermonds beroemdste voetballer aller tijden. Hij speelde in de jaren twintig van de vorige eeuw 12 interlands, en hij deed met het nationale team zelfs mee aan de Olympische Spelen van Amsterdam in 1928. Maar hoewel hij uitblonk in de acrobatiek en sprongkracht, had hij niet echt de ambitie om in het Nederlands Elftal te voetballen. Het beeld werd in 1967 geplaatst nabij het vroegere RFC-terrein aan de Maashaven. Op 20 november 2010 werd het op zijn huidige standplaats opnieuw onthuld door toenmalig bondscoach Bert van Marwijk. Dolf Wong is zowel beeldhouwer als tekenaar. Hij volgde zijn opleiding aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam. Maar keerde terug naar Limburg, en ging werken vanuit Neer. Wong had een voorliefde voor het anatomisch correct weergeven van de figuren in zijn kunstwerken. En hij verkoos het werken met brons. Beelden van Dolf Wong staan door de hele provincie Limburg.

24

Hiacinthe (1980)

Truus Coumans

Brugstraat, Neerstraat

25

De Ruivers (1986)

Wijnand Thönissen en Dick van Wijk

Marktstraat, Bergstraat

26

Schinderhannes (1970)

Dolf Wong Lun Hing

Bergstraat, Steenweg

27

De duivel Beëlzebub (1984)

Wijnand Thönissen en Dick van Wijk

Schoenmakerstraat, Jesuïtenstraat

28

Florenske (2002)

Dick van Wijk

Jesuïtenstraat 1, H.Geeststraat

29

Schwartz Peter (1985)

Wijnand Thönissen en Dick van Wijk

Heilige Geeststraat 23

Lees verhaal 'Schinderhannes roert zich weer' op pagina 8.

www.kunstopstraat.eu/schinderhannes-roert-zich-weer

30

Fontein

Gard van Wegberg

Heilige Geeststraat

Gard van Wegberg genoot zijn opleiding aan de academies van Tilburg en Roermond. Hij experimenteerde met verschillende technieken en materialen: zo vervaardigde hij glas-in-loodramen, wandschilderingen, mozaïeken, reliëfs, plastieken, keramiekportretten en schilderijen in olieverf en aquarel. Zijn Fontein aan de Heilige Geeststraat is een abstracte compositie van verschillende, veelkleurige, op elkaar gestapelde constructieve elementen, die herinneringen oproepen aan bruggen en poorten die kenmerkend zijn voor Roermond, zoals de Stenen Brug (Maria Theresiabrug) uit 1771.

31

Twee Herten (1975)

Dolf Wong Lun Hing

Stadspark De Kartuis

Dit krachtige beeld van de twee vechtende herten in brons is vervaardigd door kunstenaar Dolf Wong. Het is in het fraaie Stadspark geplaatst door het bestuur van het Stadspark en beeldentuin 'De Kartuis', gelegen aan de Voogdijstraat, verscholen achter oude kloostermuren.

Dolf Wong (Roermond, 1921 - 2017) is zowel beeldhouwer als tekenaar. Hij volgde zijn opleiding aan de Rijksacademie voor Beelden-de Kunsten in Amsterdam. Maar keerde terug naar Limburg, en ging werken vanuit Neer. Wong had een voorliefde voor het anatomisch correct weergeven van de figuren in zijn kunstwerken. En hij verkoos het werken met brons. Beelden van Dolf Wong staan door de hele provincie Limburg. Maar Wong geniet ook naam en faam in binnen- en buitenland.

32

Het Gesprek

Wim Rijvers

Stadspark De Kartuis

Het bronzen kunstwerk met de titel 'Het Gesprek' stelt een ontmoeting, een gesprek tussen een man en een vrouw voor. De beide personages worden gescheiden door een portaal dat boven hen uittorent. Dit beeld is gekozen en geplaatst door het bestuur van 'Stadspark De Karthuis'.

Het beeld is vervaardigd door beeldhouwer Wim Rijvers (Kessel 1927 - 2010 Leveroy). Rijvers genoot zijn opleiding aan de Jan van Eyck Academie in Maastricht. Zijn beelden, expressief figuratief, staan veelal in de openbare ruimte in Noord-Brabant en Limburg.

33

Dionysius de Kartuis

Piet Schoenmakers

Stadspark De Kartuis

Piet Schoenmakers (Roermond 1919 - 2009 Roermond) was als kind al een begenadigd tekenaar en later in zijn jonge jaren ook een bekwaam etser en graveur. Een bekroning met de Prix de Rome bood hem de gelegenheid om naar Italië, Frankrijk en Marokko te reizen. Hij kreeg vele opdrachten voor werken in de meest uiteenlopende materialen: keramiek, glas, staal, koper, beton. In zijn latere jaren heeft hij een indrukwekkend schilderkunstig oeuvre ontwikkeld en heeft hij tevens talloze kleine en grote plastieken geboetseerd.

Stadspark De Kartuis Openingstijden

Van 1 mei tot en met 30 september van 10.00 uur tot 18.00 uur

Van 1 oktober tot en met 30 april van 10.00 uur tot 16.00 uur

Park sluit automatisch door middel van tijdslot op de aangegeven sluitingstijd. Het is verboden zich na die tijd nog in het park op te houden. In noodgevallen kan tot 15 minuten na de sluitingstijd de poort geopend worden via de noodknop aan de rechterzijde van de ingangspoort. Mocht iemand onverhoopt toch ingesloten zijn na die tijd, dan moet men zich in verbinding stellen met de piketopzichter van Gemeente Roermond, telefoon: 06 - 523 43 817.

34

Driehoeken

Piet Schoenmakers

Stadspark De Kartuis

Na zijn omzwervingen, naar aanleiding van het winnen van de Prix de Rome, in Italië, Frankrijk en Marokko, begaf Piet Schoenmakers (1919 Roermond 2009) zich op diverse terreinen. Niet alleen heeft hij honderden kunstwerken in opdracht vervaardigd in keramiek, glas, staal, koper en beton, maar ook werd hij daarnaast op latere leeftijd gegrepen door de schilderkunst.

Hoewel Piet Schoenmakers zeker ook figuratieve werken heeft gemaakt, is toch juist bij de vele sculpturen altijd een neiging tot abstractie. Met name zijn kunstwerk Driehoeken is een puur spel van compositie en eenvoud. Hier gebruikt de kunstenaar de essentie van een vorm en het sobere materiaal zodanig, dat het kunstwerk, ook door de opeenstapeling van de drie basiselementen, kracht uitstraalt.

35

Jo Hansen

Piet Schoenmakers

Stadspark De Kartuis

Jo Hansen (1921 - 1984) was een bekende Roermondenaar, een man die uitzonderlijk veel heeft betekend voor de volkscultuur. In 1987 werd, als waardering voor zijn bijzondere bijdrage aan de volkscultuur, de Jo Hansen-prijs in het leven geroepen. Een prijs die eens in de drie jaar wordt uitgereikt aan een persoon, instelling of vereniging die zich verdienstelijk heeft gemaakt voor de volkscultuur. Als nagedachtenis aan Jo Hansen werd door het bestuur van de stichting 'Rura' het bronzen beeld van oud-voorzitter Jo Hansen mét bank in het Stadspark De Kartuis geplaatst. Piet Schoenmakers (Roermond 1919 - 2009) was een veelzijdig kunstenaar, een vernieuwer met de prestigieuze 'Prix de Rome' op naam. Hij genoot een opleiding aan de 'Teekenschool' in Roermond en aan de Rijksacademie in Amsterdam. De Roermondse Schoenmakers maakte vele studiereizen, en honderden kunstwerken in opdracht.

36

Graaf van Gelre

Joep Thissen

Stadspark De Kartuis

Verscholen onder een boom en tussen struiken staat het kunstwerk de 'Graaf van Gelre'. Dit keramische beeld werd hier geplaatst door de stichting 'Stadspark De Karthuis'. De graven en hetogen van Gelre speelden een belangrijke rol in de geschiedenis van Roermond. Zo was Roermond op een gegeven moment in de middeleeuwen de hoofdstad van een van de vier zogenaamde overkwartieren (provincies) geworden. Hertog Filips II zorgde er in 1559 voor dat Roermond een bisschopsstad werd, met Lindanus als eerste Roermondse bisschop. Het beeld is vervaardigd door Joep Thissen (Roermond 1919 - 2010 Roermond), die veel figuratieve, monumentale sculpturen heeft gemaakt. Hij was ook de kunstenaar die het huidige gouden Christoffelbeeld op de toren van de Kathedraal in Roermond heeft ontworpen.

37

Het meisje met de Gouden Hands
(plaatsing 2007)

Sjer Jacobs

Stadspark De Kartuis

Aan de rand van de vijver in Stadspark De Kartuis staat het bronzen beeld 'Het meisje met de Gouden Hands'. Het meisje met de Gouden Hands is een karakter uit een Roermonds sprookje, geschreven door Huub Graus en Jan Huyskens, dat is uitgegeven door de stichting 'Stadspark De Karthuis'. Kunstenaar Sjer Jacobs (Tegelen 1963) genoot zijn opleiding onder meer aan de Vrije Academie in Venlo en aan de Stadsacademie van Maastricht. Jacobs heeft een zeer uitgesproken en voor velen herkenbare signatuur, en werkt met verschillende materialen. Noem zijn stijl figuratief maar niet realistisch. Opvallend is zijn fascinatie voor het ambacht met al zijn technische aspecten. Sjer Jacobs exposeert regelmatig in binnen- en buitenland.

Educatie

Knip of scheur de kaartjes af.

Ga op zoek naar het kunstwerk waarin je de detailafbeelding op jouw kaartje herkent.

Heb je het kunstwerk gevonden? Lees de vragen op de achterkant van het kaartje en bedenk een antwoord. De antwoorden op de vragen kun je grotendeels in deze gids terugvinden. Overleggen met je mede-speurders mag ook.

Wie is de kunstenaar van dit kunstwerk?

Hoeveel meeuwen tel je?

Wat weet je nog meer te vertellen over dit kunstwerk?

In welk park staat dit kunstwerk?

Wat is de betekenis van dit monument?

Welke monumenten staan er nog meer in het park? En wat kun je over deze monumenten vertellen?

Voor welk beroep staat de passer symbool?

Wie heeft er vroeger in dit huis en atelier gewoond en gewerkt?

Wat is het er in het museum allemaal te zien en te doen?

Door wie en van welk materiaal zijn De Stadsmensen gemaakt?

Waar kijken De Stadsmensen naar?

Hoe heet het plein waar De Stadsmensen zitten? En welke kunstwerken staan er nog meer?

In welk jaar is dit beeld van Pierre Cuypers gemaakt?

Waarom staat het beeld van Pierre Cuypers bij de Munsterkerk?

Wat weet je over Pierre Cuypers?

Wie of wat is Hiacinthe?

In welke opera komt Hiacinthe voor?

Wat is het verhaal van deze opera?

